

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/66/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920203690
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6920203690.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: Z. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom trvale v P. A., Z. XXXX/XX, zast. B.. B. Y., Q. so sídlom v I., O. XXX proti žalovaným: 1/ CONTINENTAL TOBACCO SLOVAKIA, s. r. o., so sídlom v Rimavskej Sobote, Tomášovská 1237/42, IČO 36 204 731, zast. Q. C., so sídlom v P. A., J. XXXX/XA a 2/ E. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom trvale v P. A., M. XX/XX, o zaplatenie 37 644 EUR s prísl., na odvolanie žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 20. 04. 2022, č. k.: 12C/45/2020-119, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietol a vo výroku, ktorým súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania, **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„Konanie ohľadom sumy 5,- eur s 5 % úrokmi z omeškania ročne od 01. 06. 2020 do zaplatenia sa zastavuje.

Žaloba voči žalovanému 1/ sa zamietla.

Žalovaný 2/ je povinný zaplatiť žalobcovi 37.639,- eur s 5 % úrokmi z omeškania ročne od 01. 06. 2020 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania v plnom rozsahu do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude určená výška trov.

Žalovaný 2/ je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 99,98 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude určená výška trov.“

2. V danej veci sa žalobca domáhal náhrady škody vzniknutej mu na jeho majetku, a to domu ako aj iných veciach (traktor, rozmetávač umelého hnoja) požiarom, ktorý sa rozšíril z areálu žalovaného 1/, v ktorom jeho zamestnanci 1. mája 2019 varili guľáš. Zamestnanec žalovaného, žalovaný 2/, vysypal popol do kuka nádoby, zalial ho vodou. I napriek tomu došlo k vznieteniu plameňa a jeho rozšíreniu, pričom následkom požiaru vznikla okrem iného škoda aj žalobcovi. Žalovaný 2/ bol v trestnom konaní uznaný vinným zo spôsobenia požiaru trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota 3T/8/2020 z 3. februára 2020. Žalobca bol v trestnom konaní odkázaný so svojím nárokom na občianskoprávne konanie. Žalobca argumentoval, že zamestnanci varenie guľášu uskutočňovali v rámci výkonu práce, preto za škodu zodpovedá žalovaný 1/, nie žalovaný 2/ ako fyzická osoba, ktorého neskôr z opatrnosti označili za žalovaného.

3. Žalovaný 1/ namietal svoju aktívnu legitímáciu. Poukázal na to, že v trestnom konaní bolo právoplatne rozhodnuté o tom, že trestný čin spáchal E. A., súd je v civilnom konaní týmto rozhodnutím viazaný.

Ako zamestnávateľ dovolil v areáli pracoviska uvariť guláš, avšak mimo pracovnej doby a po výkone práce. Medzi konaním jeho zamestnancov pri výkone práce a spôsobenou škodou absentuje príčinná súvislosť. K záveru znalca z odboru požiarnej ochrana uviedol, že znalec nie je oprávnený vydávať záväzné stanovisko v právnej otázke. K požiaru nedošlo v dôsledku samotného varenia guláša, ale odhodením popola do smetnej nádoby. V tom čase už žalovaný 2/ nepracoval a guláš varila iná osoba, ktorá nebola zamestnancom žalovaného. Poukázal na to, že hasiči prišli skôr, ako sa oheň rozšíril na susedný dom. Oheň sa v dôsledku veľkého vetra rozšíril na jeho hlavnú budovu a hasiči nevedeli riadne hasiť, lebo nefungoval verejný hydrant na ulici a vodu museli voziť autom.

4. Žalovaný 2/ sa na výzvu súdu k veci nevyjadril, na pojednávaní uviedol, že škodu považuje sa príliš vysokú. Uviedol, že po pracovnej dobe bolo posedenie s gulášom a keď skončili, odpratali popol do kuka nádoby a zaliali ho dvojlitrovou fľašou vody.

5. Po výzve súdu žalobca zobral čiastočne žalobu späť, nakoľko pri písaní žaloby došlo k omylu ohľadom sumy 499 EUR za rozmetávač podľa posudku, pričom správne mala byť suma 494 EUR. Súd preto konanie o 5 EUR aj s úrokmi z omeškania podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil.

6. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k názoru že pasívne legitimovaným je žalovaný 2/, ktorý zodpovedá za vzniknutú škodu. Ohľadom žalovaného 1/ dospel k záveru, že nie je pasívne legitimovaný, preto žalobu voči nemu zamietol. Vo veci aplikoval § 42ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 193 CSP. Vo veci nevykonali dokazovanie výsluchom navrhnutých svedkov z dôvodu, že títo boli navrhnutí na preukázanie výkonu práce v deň požiaru zamestnancami žalovaného 1/. Z trestného spisu vyplynulo, že v deň požiaru zamestnanci vykonávali prácu a že varenie guláša bolo s vedomím, resp. so súhlasom zamestnávateľa. Výsluch by teda neozrejmil známu skutočnosť, pretože títo svedkovia boli vypočutí v trestnom konaní. Navrhnuté dôkazy považoval za nadbytočné s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo/150/2019 z 27. 7. 2021. Tiež nevykonali dokazovanie navrhovaným zabezpečením mzdových podkladov k vykonávanej práci, pretože nebolo spochybnené, že v práci boli zamestnanci do 14.00 hodiny. Vo vzťahu k výsluchu znalca M. jeho vypočutie nevykonali, keďže obsahom trestného spisu je tento znalecký posudok, pričom znalec sa nemôže vyjadrovať k právnym otázkam.

7. Zamietnutie žaloby voči žalovanému 1/ súd odôvodnil tým, že aj keď varenie guláša bolo s vedomím zamestnávateľa, nešlo o činnosť konanú pre žalovaného 1/ ako zamestnávateľa, teda nebola splnená podmienka uvedená v § 420 ods. 2 OZ, teda, že by škoda bola spôsobená žalovaným 1/ ako právnickou osobou, a že by tak žalovaný 2/ sám za škodu takto spôsobenú nezodpovedal. Posedenie s varením guláša od 12.00 do 14.00 hodiny nebolo činnosťou konanou pre zamestnávateľa. Ani vznik požiaru nebol následkom tvrdených porušení ustanovení zákona o ochrane pred požiarom, ale následkom konania žalovaného 2/. K vzniku škody nedošlo založením ohňa, pričom na mieste jeho založenia ani požiar nevznikol ani sa nešíril, ale v dôsledku konania žalovaného 2/. Súd pri rozhodovaní vo vzťahu k pasívnej legitimácii žalovaného 1/ vychádzal z viacerých rozhodnutí, napr. rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo/2269/2006, rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 1 Cz 4/88 a 25 Cdo/2777/2004, z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo/482/2005.

8. Vo vzťahu k výške škody súd vychádzal zo znaleckých posudkov. Zároveň priznal úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 1, 2 OZ a v zmysle § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. O trovách konania vo vzťahu k žalovanému 1/ rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, vo vzťahu k žalovanému 2/ súd konštatoval úspech žalobcu v rozsahu 99,99 %, aplikujúc § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP s prihliadnutím na pomer úspechu zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 99,98 %.

9. Proti rozsudku sa odvolal žalobca. Napadol výrok, ktorým súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietol ako aj voči výroku o jeho povinnosti zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania. Žiadal, aby odvolací súd z dôvodov podľa § 389 ods. 1 písm. b), písm. c) CSP rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Napadnutý rozsudok nepovažuje za zákonný, spravodlivý, vecne správny a dostatočne odôvodnený.

10. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g), h) CSP. Vyslovil názor, že súd prvej inštancie sa dôsledne neriadil princípmi uvedenými najmä v čl. 2 ods. 1, 2, 3, v čl. 4 ods. 2, v čl. 16 ods. 1 CSP. Podľa jeho názoru odôvodnenie rozsudku nemá zákonné náležitosti. Napriek jeho tvrdeniu o zodpovednosti žalovaného podľa ustanovení § 415, 420 ods. 1, 2 OZ, sa súd obmedzil len na posudzovanie zodpovednosti žalovaného 1/ podľa § 420 ods. 2 OZ. Súd nevykonali v konaní všetko pre to, aby ochrana jeho porušených práv a právom chránených záujmov bola spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený stav právnej istoty. Jeho legitímne očakávanie, že spor bude rozhodnutý spravodlivo, nebolo naplnené najmä preto, že súd vec posúdil izolovane, bez ohľadu na ním produkované tvrdenia a navrhnuté dôkazy.

11. Výklad o nedostatku pasívnej legitimácie žalovaného 1/, ktorý prezentuje súd, je podľa neho nesprávny a opomína účel právnej úpravy o ochrane jeho subjektívnych vlastníckych a majetkových

práv. Preto odôvodnenie nepovažuje za dostatočné, pretože v ňom absentuje argument, z ktorého by bolo možné posúdiť, prečo súd nezistil pasívnu legitimitáciu žalovaného 1/, ktorá vyplýva z jeho zodpovednosti za spôsobenú škodu podľa § 415, § 420 ods. 1 OZ. Ak súd nevidel už žalovaného 1/ pasívnu vecnú legitimitáciu podľa § 420 ods. 2 OZ, mal vykonať navrhované dôkazy. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR, nález zo dňa 26. januára 2010, sp. zn. III. ÚS 332/09, v zmysle ktorého nevykonanie dôkazu možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. K tomuto porušeniu dochádza v prípade, ak z dosiaľ vykonaných dôkazov nemožno spoľahlivo zistiť skutkový stav veci. Rovnako Najvyšší súd SR uviedol, že nevykonanie dôkazu, ktorý mohol mať pre rozhodnutie podstatný význam, možno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces (uznesenie Najvyššieho súdu SR súd dňa 26. januára 2011, sp. zn. 3 Obdo/17/2018).

12. Trvá na tom, že aj žalovaný 1/ je pasívne vecne legitimovaný vychádzajúc z ustanovenia § 415, § 420 ods. 1 OZ v rozsahu porušenia právnych povinností, ktoré smerovali k vzniku a rozšíreniu požiaru na jeho majetok a ku ktorým došlo zo strany právnickej osoby - žalovaného 1/, nie fyzickej osoby - žalovaného 2/. Ide najmä o porušenie § 4 písm. k), písm. o) a § 8 písm. b) zákona o ochrane pred požiarimi ako aj § 6 ods. 1 Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z., ako aj § 55 a nasledujúcich Stavebného zákona. K rozšíreniu požiaru na okolité budovy došlo z dôvodu porušenia uvedených právnych predpisov, neprimeranému požiarnému zaťaženiu a stavbe dreveného prístrešku, ktorá nebola realizovaná v súlade so zákonom o ochrane pred požiarimi ako ani stavebným zákonom. Je odôvodnený záver, že žalovaný 2/ konal v rámci výkonu práce na základe pracovnoprávneho vzťahu so žalovaným 1/, z ktorého konania vyplýva zodpovednosť za škodu podľa § 420 ods. 2 OZ.

13. K odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný 1/. Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti žiadal potvrdiť ako vecne správny a priznať náhradu trov odvolacieho konania. S názorom žalobcu nesúhlasil, rozsudok považuje za správny, spravodlivý.

14. Pokiaľ žalobca namieta porušenie princípu právnej istoty, žalovaný 1/ už vo vyjadrení k žalobe namietol svoju pasívnu legitimitáciu a svoj názor podporil viacerými judikátmi, v dôsledku čoho žalobca následne rozšíril žalobu aj o druhého žalovaného. Princíp právnej istoty nespočíva v tom, že súd rozhodne v súlade s podanou žalobou, ale že v skutkovo podobných prípadoch rozhodne obdobne. V prípade, že by súd rozhodol inak, ako je zaužívaná judikatúra, súd by porušil princíp právnej istoty na úkor žalovaného 1/.

15. K požiaru došlo po varení guláša zamestnancami v rámci ich „prvomájovej oslavy“, ktorú si zrealizovali sami zamestnanci po skončení práce. Predmetom podnikania žalovaného 1/ nie sú reštauračné služby, ani poskytovanie občerstvenia a toto posedenie nebolo realizované v rámci výkonu práce pre zamestnávateľa. Ako už poukázal vo vyjadrení k žalobe, v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. Cpj 87/70, R 55/1971 „z medzi plnenia úloh organizácie nevybočuje taká činnosť zamestnanca, ktorej nechýba miestny, časový a vecný vzťah k plneniu úloh organizácie. Uvedené kritériá však nemajú rovnaký význam, rozhodujúci je vecný (vnútorný, účelový) vzťah. V podstate ide o to, či zamestnanec pri činnosti, pri ktorej bola spôsobená škoda, sledoval z objektívneho aj subjektívneho hľadiska plnenie pracovných úloh“. V tejto súvislosti poukázal na rovnaké závery, ku ktorým dospel aj Najvyšší súd ČR sp. zn. 25 Cdo/2269/2006 a NS ČR sp. zn. 25 Cdo/482/2005. V ich zmysle zamestnanec koná na vlastné riziko a jedná sa o tzv. exces v zmysle § 420 ods. 2 OZ, ak bola škoda spôsobená pri činnosti zamestnanca, ktorá nie je výkonom jeho zamestnania, nepatrí do plnenia jeho pracovných úloh a nie je vykonávaná v záujme zamestnávateľa pri plnení jeho činnosti, ale sa jedná o činnosť nad rámec plnenia pracovných úloh, bez ohľadu na to, či mal na to zamestnanec súhlas zamestnávateľa alebo nie. Taktiež poukázal na rozsudok NS ČR sp. zn. 25 Cdo/2777/2004.

16. K námietke žalobcu, že súd nevykonával ním navrhnuté dôkazy, výsluchy svedkov, uviedol, že všetky tieto osoby boli podrobne vypočuté v trestnom konaní, pričom každá bola vypočutá k okolnostiam a vareniu guláša, kto to organizoval, či to bolo v pracovnom čase a pod.. Na pojednávaní žalobca zhrnul podstatné časti týchto výpovedí a všetci svedkovia vypovedali zhodne v zmysle, že zamestnanci si dňa 1. 5. 2019 urobili v záhrade žalovaného posedenie s varením guláša, pričom tento guláš im varila iná osoba ako zamestnanec žalovaného 1/, táto osoba v ten deň nepracovala a oni po výkone práce, ktorá bola do 12.00 hodiny, mali posedenie, kde sa aj spievalo a pil alkohol. Toto posedenie si organizovali zamestnanci sami mimo práce, ich zamestnávateľ im len „zaspozoroval“ mäso do guláša. Osobou, ktorá všetko toto organizovala, bol žalovaný 2/. Z tohto dôvodu medzi konaním žalovaného 1/ ako zamestnávateľa, resp. konaním jeho zamestnancov pri výkone práce (varenie guláša výkonom práce nebolo) a spôsobenou škodou absentuje príčinná súvislosť.

17. Za podstatné považuje aj to, že za trestný čin všeobecného ohrozenia bol odsúdený v trestnom konaní žalovaný 2/ a nie žalovaný 1/, ktorý nebol za tento skutok ani trestne stíhaný, hoci aj právnická

osoba môže byť trestne zodpovedná a stíhaná za takýto trestný čin. Žalobca odvodzuje zodpovednosť žalovaného 1/ zo záverov znalca T. M. M., ktorý v závere posudku uviedol, že „príčinou vzniku požiaru bolo neopatrné zaobchádzanie s požiarne nebezpečnými látkami. Pri likvidovaní zvyškov popola po ohnisku je zrejme zo záznamu priemyselnej kamery č. 8 v čase 14:00:12 hod., p. A. tento len rozhrabol palicou, ale nepresvedčil sa, či je zvyšok po ohnisku ešte teplý alebo nie. Požiar vznikol z dôvodu vysypania žeravého popola a zvyškov neuhášeného dreva - paliva do smetných nádob „kupa“, došlo aj k porušeniu citovaných častí zákona“. Znalec vyslovil názor, že nedbanlivostné konanie, ktoré bolo príčinou vzniku požiaru, vykonal ako zamestnanec, nie ako občan a taktiež nie ako fyzická osoba podnikateľ.

18. S týmto názorom znalca však žalovaný 1/ nesúhlasí, pretože ide o odborne spôsobilú osobu v oblasti ochrany pred požiarom a nie oblasti právnej. Posúdenie charakteru činnosti, t. j. či pán A. konal ako zamestnanec pri plnení pracovných úloh alebo ako fyzická osoba mimo výkonu práce, je otázkou právnou a je úlohou súdu posúdiť túto otázku. Navyše, závery znalca T. M. sú v rozpore s požiarotechnickou expertízou vypracovanou dňa 20. 6. 2019 Požiarotechnickým a expertíznym ústavom Ministerstva vnútra SR príčina vzniku požiaru, kde je v bode 8. expertízy uvedené, že „pri následnej kontrole z 2. 5. 2018 opatrenia uložené pri uvedenej protipožiarnej kontrole realizovanej v roku 2017 boli splnené v celom rozsahu vo všetkých bodoch. V súvislosti s príčinou vzniku požiaru došlo k porušeniu predpisov na úseku ochrany pred požiarom konaním zamestnanca p. E. A., a to podľa § 14 písm. b) zákona č. 314/2001 Z. z., teda fyzická osoba je povinná konať tak, aby nedošlo k vzniku požiaru“.

19. Samotný oheň, na ktorom sa varil guláš, bol založený v záhrade areálu žalovaného 1/, kde sa nenachádzal žiadny horľavý materiál a kde k vzniku požiaru ani nedošlo. Ak by bol popol ponechaný na mieste ohniska, k vzniku požiaru by nedošlo. Požiar vznikol až po vysypaní teplého popola do smetnej nádoby z plastu. Po príchode hasičov požiar nebol rozšírený na okolité budovy, bol len lokálny, avšak v dôsledku nedostatku vody na hasenie a silného vetra sa najskôr rozšíril na vozidlo zaparkované na dvore a následne vplyvom vetra na strechu žalobcu. Žalobca namietá, že k rozšíreniu došlo v dôsledku porušenia protipožiarnych predpisov žalovaným 1/ a stavbe dreveného prístrešku. Toto tvrdenie je vyvrátené vyššie uvedenou expertízou Ministerstva vnútra SR. Z tohto dôvodu žalovaný 1/ nemôže byť zodpovedný za škodu ani podľa § 415, ani § 420 ods. 1 OZ.

20. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

21. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

22. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vo veci vykonal náležité dokazovanie potrebné pre zistenie skutkového stavu, z vykonaného dokazovania vyvodil správne skutkové závery, na ktoré aplikoval relevantné právne normy, ktoré správne interpretoval. Odvolací súd taktiež považuje odôvodnenie rozsudku za dostatočné, preskúmateľné a zrozumiteľné, má všetky náležitosti, ktoré vyplývajú z ust. § 220 CSP. Okresný súd správne v prvom rade zisťoval, či a u koho je daná pasívna legitímácia, ktorú žalovaný 1/ namietal. Súd v odôvodnení uviedol, ktoré dôkazy vykonal a ktoré nie a z akého dôvodu. V konaní je nesporné, že pasívna legitímácia je daná už žalovaného 2/, ktorý bol v trestnom konaní odsúdený a žalobca bol s náhradou škody odkázaný na občianskoprávne konanie. Žalovaný 2/ odvolanie proti rozsudku nepodal. Predmetom odvolacieho konania sú preto napadnuté výroky, ktorými súd žalobu zamietol voči žalovanému 1/.

23. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na správny záver okresného súdu, keď poukázal na § 193 CSP, podľa ktorého súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ich spáchal. Z trestného konania vyplynulo, že trestný čin bol spáchaný žalovaným 2/, nie žalovaným 1/. Inak povedané, z rozsudku v trestnom konaní vyplýva, že skutok, z ktorého sa vyvodzuje nárok na náhradu škody, spáchal žalovaný 2/, nie žalovaný 1/. Rozsah viazanosti rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, je teda daný tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného činu alebo prečinu zároveň okolnosťami významnými pre rozhodnutie o náhrade škody. Rozhodnutie o tom, že bol spáchaný dokonaný trestný čin, vždy neznamená len konštatovanie zavineného protiprávneho konania určitého páchatel'a, ale aj záver o narušení chránených spoločenských vzťahov a o vzniku určitej ujmy, ktorú v prípade niektorých trestných činov predstavuje škoda na majetku, prípadne nemajetková ujma, ktorej odškodnenie právne predpisy pripúšťajú, ako aj záver o existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a uvedenou ujmov. Rozhodnutie o

spáchaní trestného činu nemožno vždy stotožňovať len so záverom o protiprávnom konaní. V tomto zmysle bol k plneniu zaviazaný v plnom rozsahu žalovaný 2/. Rozsudok je vo vzťahu k žalovanému 2/ právoplatný.

24. Pod vecnou legitimitáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúca z hmotného práva. Vecnú legitimitáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimitácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimitácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. To znamená, že žalobca žaluje žalovaného 1/, ktorý je podľa neho nositeľom subjektívnej povinnosti, ktorá zakladá jeho zodpovednosť za vzniknutú škodu žalobcu.

25. Žalobca namieta, že súd posudzoval zodpovednosť žalovaného 1/ len podľa § 420 ods. 2 OZ. Namieta teda, že súd mal posudzovať legitimitáciu aj podľa § 415 OZ ako aj podľa ďalších predpisov vyššie v odvolaní konštatovaných. Podľa § 415 OZ každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Preventívnu povinnosť ukladá § 415 každému, t.j. tak fyzickým, ako aj právnickým osobám. Porušenie preventívnej povinnosti uvedenej v § 415 sa stáva dôvodom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škody, pokiaľ sa nedokáže porušenie povinnosti podľa určitého konkrétneho ustanovenia, či už Občianskeho zákonníka alebo iného zákona. Porušením preventívnej povinnosti, ktorým vznikla škoda na zdraví, majetku, na prírode alebo na životnom prostredí, vznikne všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 OZ. V ustanovení § 415 OZ ide o všeobecne formulovanú povinnosť, ktorá sa uplatní najmä vtedy, ak nie je vydaná všeobecná právna úprava upravujúca danú činnosť. Adresátom všeobecne formulovanej povinnosti je každý. Má to za následok, že povinnou osobou môže byť každý, kto preventívnu povinnosť „správať sa tak, aby nedochádzalo ku škodám“, poruší. Môže ním byť teda aj ten, koho zodpovednosť je inak upravená osobitnou právnou úpravou a jeho zodpovednosť podľa tejto osobitnej právnej úpravy nie je inak daná. Odvolací súd zdôrazňuje, že aj pre všeobecnú zodpovednosť konajúceho za škodu však musia byť naplnené aj ďalšie predpoklady vyžadované ust. § 420 OZ. Okresný súd správne aplikoval § 420 ods. 2 OZ vzhľadom na námietku žalovaného 1/ vo vzťahu k nedostatkom jeho pasívnej legitimitácie. Ide o konkrétne ustanovenie, ktoré upravuje špecifické vzťahy, teda existuje špecifická právna úprava, kedy nie je dôvod aplikovať ust. § 415 OZ, keďže podľa § 420 OZ neboli naplnené základné predpoklady zodpovednosti za škodu a to predovšetkým príčinná súvislosť, ale aj protiprávny úkon žalovaného 1/. Porušenie povinnosti tzv. generálnej prevencie zakotvenej v ustanovení § 415 OZ možno, ako už vyvodil dovolací súd vo svojich rozhodnutiach dňa 16. 5. 2002, sp. zn. 25 Cdo/1427/2001, rozhodnutia z 29. 7. 2009, sp. zn. 25 Cdo/5347/2008 a z 26. 2. 2014, sp. zn. 25 Cdo/1176/2012, uvažovať iba v prípade neexistencie konkrétnej právnej úpravy vzťahujúcej sa na konanie, ktorého protiprávnosť sa posudzuje. Ak bol dodržaný postup stanovený špeciálnou právnou normou, je aplikácia § 415 OZ vylúčená. Tieto právne závery vyplývajú z rozhodnutia NS ČR 26 Cdo/2889/2013. Odvolací súd ich považuje za relevantné aj pre rozhodnutie v danej veci. Odvolací súd správne dané ustanovenie neaplikoval, pretože posudzoval všeobecnú zodpovednosť podľa § 420 ods. 2 OZ.

26. Podľa ust. § 420 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti (ods. 1). Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá (ods. 2).

27. V danom ustanovení je upravená všeobecná zodpovednosť fyzických a právnických osôb za škodu. Predpokladom vzniku každej občianskoprávnej zodpovednosti je: 1/ protiprávny úkon, 2/ spôsobenie škody a 3/ príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou.

28. Ustanovenie § 420 ods. 2 OZ dopadá na prípady, keď konkrétnu činnosť, pri ktorej vznikla škoda, vykonáva právnická alebo fyzická osoba (podnikateľ) nie sama, ale prostredníctvom iných osôb, ktoré zamestnáva alebo ktorých prácu k svojej činnosti využíva. Táto zodpovednosť právnickej či fyzickej osoby sa uplatní nielen v prípadoch, keď škoda bola spôsobená jej zamestnancom, ale aj vtedy, ak bola spôsobená inými osobami, ktoré podnikateľský subjekt použil k svojej činnosti. Priama zodpovednosť toho, kto škodu spôsobil, nastáva len v prípade, že jeho konanie, ktorým bola škoda spôsobená, nespadá do rámca činnosti podnikateľa, pre ktorého prácu vykonal.

29. Ustanovenie v odseku 2 vyjadruje zásadu, že pokiaľ niekto spôsobí škodu pri vykonávaní činnosti, ktorú vykonával pre inú osobu, nezodpovedá za túto škodu sám, ale za ňu zodpovedá ten, za koho túto činnosť vykonával. Vzťahuje sa to najmä na prípady, keď zamestnanec pri vykonávaní činnosti v rámci svojich pracovnoprávných povinností spôsobí škodu tretej osobe. V takomto prípade za škodu zodpovedá jeho zamestnávateľ, a to bez ohľadu na to, či je zamestnávateľ právnickou alebo fyzickou osobou. Skutočnosť, že zodpovednou osobou za spôsobenie škody vo vzťahu k poškodenému je

právnická osoba alebo fyzická osoba, ak bola spôsobená škoda pri ich činnosti, ešte neznamená, že osoby, ktoré túto činnosť za právnickú alebo fyzickú osobu vykonávali a pritom tretej osobe spôsobili škodu, vyjdú z tejto konštrukcie bez akýchkoľvek právnych následkov. Tieto osoby však nezodpovedajú priamo poškodenému, ale ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov tým nie je dotknutá. To znamená, že zodpovedajú svojmu zamestnávateľovi, ktorý môže voči nim uplatniť pracovnoprávny regres. Okresný súd mal preukázané, že ku škode nedošlo počas vykonávania činnosti v prospech žalovaného 1/ ako zamestnávateľa. Je pravdou, že škoda vznikla, avšak okresný súd dospel k správne záveru, že žalovaný 1/ škodu nezavinil, keď vyvrátil predpoklad, že by škodu zavinil, resp. sa dopustil protiprávneho konania.

30. Podstatnou skutočnosťou je preukázanie príčinnej súvislosti medzi škodou a konaním. Táto bola nepochybne preukázaná vo vzťahu k žalovanému 2/. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznikom škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný takmer pre všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by nebola daná. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Príčinná súvislosť sa nepredpokladá, ale musí byť preukázaná. Škoda musí byť nesprostredkovaným následkom protiprávneho konania, ktoré je jej hlavnou príčinou, nesmie ísť o príčinu len vedľajšiu.

31. Odvolací súd teda zdôrazňuje, že k vzniku požiaru nedošlo počas vykonávania činnosti zamestnancami v prospech žalovaného 1/, varenie gulášu inou osobou ako zamestnancom nemožno považovať za činnosť súvisiacu s podnikaním žalovaného 1/, ktorý nepodniká v gastro sektore. Skutočnosť, že žalovaný 1/ umožnil na svojom pozemku uvariť guláš, nie je v príčinnej súvislosti so vzniknutím požiaru, nejde o porušenie právnej povinnosti, v dôsledku ktorej by požiar vznikol. Požiar nevznikol z dôvodu šírenia ohňa z ohniska, ale začala horieť kuka nádoba, kam bol vysypaný popol žalovaným 2/, ktorý si myslel, že je dostatočne uhasený. Jedinou a podstatnou priamou príčinou vzniku požiaru bolo porušenie protipožiarnych predpisov žalovaným 2/, pretože pokiaľ by horúci popol nevysypal do plastovej nádoby, ktorá na zber popola nie je určená, smetná plastová nádoba by nezačala horieť a požiar by sa nešíril až na majetok žalobcu. Priamou a konkrétnou príčinou vzniku požiaru bolo protiprávne konania žalovaného 2/, ktorý takto konal mimo rámec činnosti (podnikania) žalovaného 1/. Aj keby žalovaný porušil protipožiarne predpisy, čo nebolo preukázané, požiar nevznikol priamo z takéhoto porušenia, chýba kauzálny nexus. Ako bolo vyššie uvedené, aplikáciou doktríny *conditio sine qua non* vyplýva záver, že ak by žalovaný 2/ nevysypal žeravý popol do nevhodnej kuka nádoby z plastu, resp. tento predtým nedostatočne ochladil, požiar by nevznikol. Toto neplatí vo vzťahu k žalovanému 1/, pretože u neho neexistuje žiadne správanie, ktoré by bolo bezprostrednou príčinou vzniku škody. Ak by aj došlo k porušeniu predpisov na úseku správneho práva ohľadom existencie prístrešku, ide len o odvodenú príčinu, resp. skutočnosť, že aj tento prístrešok začal horieť, ako aj auto, avšak predovšetkým z dôvodu silného vetra a nedostatku vody na hasenie z dôvodu vady hydrantu. Existencia postaveného prístrešku nie je podstatnou príčinou vzniku požiaru, aj keby tento bol postavený protiprávne. Škoda vznikla následkom jednej príčiny, na rozsahu škody sa až následne podieľalo viacero príčin, ako sú uvedené vyššie. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo/292/2006, podľa ktorého atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba „sprostredkovaný“.

32. Odvolací súd po preskúmaní veci nezistil žiadne vady, ktoré sú mu vytýkané v odvolaní. Skutkové a právne závery okresného súdu sú správne v súlade s rozhodovacou praxou ako aj názormi vyšších súdnych autorít. Súd neporušil ani princíp právnej istoty, keď odkázal na rozhodnutia súdov, z ktorých pri rozhodnutí aj vychádzal.

33. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalovaný 1/, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške

náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

34. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.